

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 30.-- Din. za naročnike v inozemstvu 40.-- Din letno. Posamezna številka po 1.-- Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 75 para za vsako petit-vrstu. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
štev. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 75 para za nadaljnja izvršenja primeren popust. Oznanila sprejema upravništvo lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./L.

Poštni čekovni ura št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

II. drž. skupščina Udruženja Jugoslov. Učiteljstva. Delo in smotri Glavnega Odbora UJU.

Poročilo od I. drž. skupščine, dne 8. in 9. XI. 1921. v Zagrebu — do II. drž. skupščine, dne 20. do 21. IX. 1922. v Sarajevu.

Sarajevo, 20. sept. 1922.

U ovoj godini Glavni Odbor Udruženja Jugoslovenskog Učiteljstva radio je na stvarima Udruženja onako kako su ga u tome pomagala Povereništva i onoliko koliko je mogao u odnosu prema prilikama. Taj rad se isključivo klonio dobru škole i učiteljstva, on je u pojedinih svojim postupcima zauzimao celokupnu pažnju Glav. Odbora, jer su u ovoj godini bile na dnevnom redu stvari koje su od bitnih interesa po školu i učiteljstvo. Članovi će iz sledećeg izveštaja moći videti ceo rad Glav. Odbora UJU i konstatovati s koliko je predanosti i pažnje Glavni Odbor pratio stvari našeg staleža, učestvovao u njima i koliko je dobre volje ulagao u rešavanje njihovo.

Reorganizacija Udruženja.

Novembra 8. i 9. održana je u Zagrebu skupština UJU. Poleg ostalih poslova ona je imala da izvrši i neke izmene u pravilima našeg Udruženja. Kao što je Kongres 1920 god. dao osnovicu našem Udruženju, kao što je on bio vidna manifestacija naših učiteljskih težnji i našeg shvatanja za slogom i ljubavlju, tako je i I. skupština UJU imala da bude izraz daljih naših napora na konsolidovanju našeg Udruženja, na učvršćivanju veza, na zbližavanju, i jačanju staleške svesti. I prijatelji jedinstva, škole i učiteljstva imali su na skupštini u Zagrebu da vide uspehe kratkoga rada, ali koji nam očito kazuju da su udareni temelji jednog jakog, zdravog zgradi, koja će u budućnosti biti žiža i kula svetilja za učiteljsko pokoljenje. »Utvrdjući duhovno jedinstvo između narodnih učitelja, koje je s obzirom na njihovu uzvišenu zadaću u narodnoj masi najvažnije, Udruženje Jugosloven. Učiteljstva uspeo je u isto vreme da bude pokretač i saradnik na svima prosvetnim reformama, koje se klone dobru škole i učiteljstva, i vode opštem narodnom napretku.«

U tom smislu I. skupština prestavlja jedan korak unapred ka konsolidovanju staleških — družinskih — stvari i jedan korak napred u smislu skupštinske fizionomije. Hrvatska sabornica bila je prepuna učitelja-ca iz svih krajeva naše Jugoslavije. Rad skupštine, može se reći, tekao je dosta dobro a rešenja o zakon. o nar. školama bila su proizvod zrelih pogleda, dubokog iskustva i nasušnih potreba naše škole.

Pored toga ova skupština imala je da učini izmene u našim pravilima, jer se uvidelo da su okružna učiteljska društva glomazna po svojoj organizaciji, da bi mogla drugove održavati u stalnom kontaktu i da bi se mogle lakše izvoditi stvari družinske.

UJU je stanovska nestrankarska organizacija.

Ceo Glavni Odbor — bez izuzetka — i danas stoji na gledištu da je neophodno potrebno da sve učiteljske snage budu u Udruženju. Prisustvo sviju jača naše zahteve a slozan zajednički rad imperativno nalaže nadležnima da im posvete ozbiljnu pažnju i staranje.

Nas i danas, gospodo, mora boleti što u našem kolu nisu svi učitelji. Jedan mali broj hrvatskog i slovenačkog učiteljstva odvojen je od nas; oni, kanda, ne veruju u iskrenost naših pobuda, u živu želju da se na staleškom poslu nađemo ne kao politički protivnici, već kao učitelji — drugovi; oni neće da veruju da je naš spas u našoj slozi, u našem zajedničkom radu; oni neće da pojme da učitelj može pripadati kojoj bilo

političkoj partiji, ali ipak može predano služiti u svom udruženju interesima škole i učiteljstva; oni, kanda, ne vide da je učiteljstvo — sve što ima izvojevalo svojim radom, trudom i slogom i da su s ve partije priticale učiteljstvu i školi u pomoć videći taj rad.

U želji da i te drugove vidimo u svom kolu — a oni su nam i mili i dragi i uvek dobro došli u bratsko kolo — Glavni Odbor je preko svoga predsednika učinio izvesne predloge grupi učitelja oko g. Tomašića. Mi uporno verujemo da nas od njih ne dele nikakvi principi u pogledu rada u Udruženju, pa verujemo da ćemo danas ili sutra naći dodirnih tačaka za zajednički drugarski rad. Mi ćemo biti strpeljivi da to vreme dočekamo a bićemo izpunjeni radošću kad ga dočekamo.

Organiziranje novih okrajnih učiteljskih društav.

Odilazeći sa skupštine iz Zagreba Glavni Odbor je imao dužnost da izvrši organizaciju učiteljskih društava. Taj posao bio je dosta zamašan i Glavni Odbor razmišljajući kako bi u organizaciji novih društava bilo više harmonije i jednoobraznosti odlučio je da pristupi izradi jednog formulara pravila — koja bi imala poslužiti kao tip po kome bi sva društva imala izrađivati pravila naravno doterujući ih u duhu svojih lokalnih potreba i prilika. Tip takvih pravila izradio je Gl. Odbor i oštampao u »Nar. Prosveti«. Povoljan broj tih pravila Glavni Odbor je poslao svima Povereništvima u Kraljevini i ujedno i pravila Udruženja Jugoslov. Učiteljstva, dajući upustva za rad na organizaciji zborova. Mi možemo biti zadovoljni akcijom sviju Povereništva i pojedinaca u stvaranju učiteljskih zborova. Ova je godina brojem zborova i članova nadmašila minulou a iduća nadamo se, da će doneti još boljih rezultata u pogledu staleške svesti. Ta svest će se sve više i više jačati i doći će vreme da će učitelju biti sramota ako se čuje da nije član svoga Udruženja. Bilo je sreзова i po Srbiji i po drugim pokrajinama gde nije bilo zborova; bilo je, gospodo, to moramo istaći i podvući, učitelja i učiteljica po najvećim centrima koji nisu članovi svog Udruženja. Naš posao nema jačine oko njega nismo svi okupljeni. Glavni Odbor će nastojevati da u Udruženje prikupi sve drugove i nada se da će mu to poći za rukom, jer će se naći puta i načina da svi oni koji u udruženju ne vide dobro za svoj stalež oseate da im je u njemu spas.

Stanovsko politički program UJU.

S toga će referent Gl. Odbora g. Jovan P. Jovanović, izneti pred vas nekoliko misli o »zadaci učiteljskih organizacija i učitelja u novoj državi«. Glavni Odbor vas moli da o ovom pitanju promislite i svoje mu predloge dostavite te da on učini sve, uvek s vama zajedno, da se naša organizacija ojača, naša uloga proširi i utvrdi neminovnost učiteljske saradnje na izgradnji sreće i napretka ove zemlje.

Odobrenje pravil okr. učit. dr.

Pravila koja su dobijana od pojedinih zborova pregledana su brzo odobravana i slata zborovima odmah. Sva obaveštenja, upustva, i dr. za zborove i pojedince Glav. Odbor je davao preko »Narodne Prosvete«, te je na taj način olakšavao svima koji su radili i mislili za organizaciju UJU.

Seja Glavnega Odbora.

U ovoj godini ceo Glavni Odbor imao je svoju sednicu 10. juna na kojoj su bili i članovi iz Pokrajina. Ona se zabavila pitanjem o tome koja bi se pitanja imala raspravljati na Glavnoj Skupštini u Sarajevu i posle svestranoga sporazuma odlučeno je, da se rasprave kao najprešnija pitanja: 1. »Zadaci Učiteljskih organizacija i učitelja u novoj državi«; 2. »Glavni principi i načela za Nastavni plan i program«; i 3. »Pitanje o učiteljskom obrazovanju«. Pored ovoga, on je živo pretresao pitanje i o tome, šta je sve potrebno, da se preduzme, da bi se organizacija učiteljskih društava do kraja izvela su duhu novih pravila UJU.

Po ovome su doneseni zaključci i stavljeno je u dužnost izvršnome odboru, da u svemu po njima postupi.

Rad zborova bio je obilatiji no minule godine. Češće okupljanje učitelja, pretresanje pitanja staleških i školskih u mnogome je olakšalo posao Glavnom Odboru. Često puta Glav. Odbor ima o nekom pitanju svoje gledište i kad to njegovo gledište potpomogne većina zborova Glavni Odbor je u stanju da se za izvršenje istog svojski zauzme. Mnogi zborovi iznosili su svoje želje u resolucijama. Glavni Odbor je iste proučavao i u koliko one nisu u protivčnosti s glavnom težnjom našeg rada i želja puštao ih je da se štampaju u »N. Prosveti«. Ako je koji put pustio i koje suprotno gledište to je bilo samo s toga da se čuje drugojačije mišljenje, te da učitelji, vođeni iskustvom i radom izberu najbolje.

Članstvo.

Po podatcima koje imamo danas je u našoj organizaciji $\frac{2}{3}$ učitelja. Želja je, kao što smo spomenuli, da budu svi i nadamo se da će ta želja postati i delo.

U celoj zemlji imamo 172 zbora ca 8300 članova.

Učiteljskih zborova je najmanje u Crnoj Gori. No poznavajući nekoliko vrednih i agilnih naših drugova s tih strana mi se nadamo da će oni moći u toku iduće godine izvršiti organizaciju učiteljstva s više uspeha, u toliko pre što će se i Glavni Odbor svojski zauzeti da im pomogne u otklanjanju smetnji ako ih ma kakvih bude bilo.

Ne manje brige i staranja uložiće Glav. Odbor za obrazovanje zborova i po drugim Pokrajinama.

Pokrajinske skupščine — pov. UJU.

Izvršni Odbor je želeo da čuje mišljenja svih drugova i iz svih Pokrajina, s toga je određivao izaslanike po pokrajinskim skupštinama. Do sada su održate skupštine u Splitu, Sarajevu, Zagrebu, Beogradu i Slovenačkoj. Izuzev Splita izvršni odbor je na sve poslao izaslanike. Radom ovih skupština ozbiljnošću s kojom su izvođene, važnošću pitanja koja su pretresana svi mi možemo biti zadovoljni i nadati se je da će učit. skupštine sve više i više odilaziti na teren ozbiljnog rada i težnji za napredak staleža i prosvete.

Zdraviliški dom UJU.

Ovoga puta Gl. Odboru je prijatno da saopšti Učit. Skupštini da je UJU postalo sopstvenik zemljišta u Banji Koviljači, koje mu je poklonio vrstni član udruženja g. Voja Kačavenda, školski nadzornik.

Učiteljski dom UJU.

Najzad Glavni Odbor je razmišljao i o podizanju jednog doma UJU. On je veoma potreban učiteljstvu i kao reprezentacija našeg učiteljskog jedinstva i snage i kao centrala iz koje će zračiti direktiva na sve strane.

Beogradski učiteljski zbor počeo je raditi na toj ideji, ali će se Gl. Odbor u toku iduće godine više pozabaviti tim pitanjem i pokrenuti učiteljstvo na rad za ostvarivanje te zamisli.

Delo za šolski zakon.

Naša skupština u Zagrebu donela je resoluciju povodom projektovanog zakona o narodnim školama. Glavni Odbor je imao da se drži striktno tog rešenja i da motri da se odredbe, koje je učitelj. unelo u taj projekat, ne menjaju. Taj zakonski projekat došao je pred Glav. Prosvetni Savet. Savet je preradio v taj projekat, skratio, dopunio, unes neke pojednosti, učinio sve da se dođe do jedne baze, koja će služiti korisno za dalji rad.

Kada je s mnogih strana učiteljskih stavljana primedba na izvesne tačke toga projekta onda je Glavni Odbor našao za potrebno da pretresanju toga projekta u Prosv. Savetu prisustvuju učiteljski izaslanici iz Pokrajina. Gospodin Ministar Prosvete, kao i uvek što je opravdanim željama učiteljskim izlazilo na susret, i ovoga puta odazvao se istoj i naredio da sednicama Glavnog Prosv. Saveta, koje će se baviti pretresanjem projekta zakona o narod. školama, prisustvuju i izaslanici pokrajinski. I doista pored dva učitelja člana Glav. Prosv. Saveta u razradi zakonskog projekta učestvovali su i naši prestavnici iz Pokrajine. Možda taj projekat nije zadovoljio baš sve želje učitelja, ali on ovakav — kakav je predstavljao jedan napredak u prosveti i učiteljstvu i jedno sredstvo za učiteljsko i narodno zbliženje; duhovno prosvetno zbliženje, koje je najjače i najefikasnije.

U izradi nacrtu zakona o nar. školama uzeli su, kao što rekosmo, učešća i učitelji trudeći se da u taj projekat unesu sve želje učiteljske i sve ono što će osnovnu nastavu uzdići veći nivo i učiteljstvu koristiti.

Pri oceni uspeha u ovome radu treba imati na umu da učitelji nisu sami na ovom poslu radili, te i ne mogu nositi punu odgovornost.

Glavni Odbor može sa zadovoljstvom dostaviti ovoj Skupštini da je srećan što se mogao uveriti o simpatijama koju prema učiteljstvu imaju članovi Glav. Prosv. Saveta, kao pretstavnika najviše prosvete i nauke. Ta njihova ljubav prema osn. školama i učiteljima manifestovala se mnogo puta pri radu na zakonskom projektu, u koji su oni uneli i topline i razumevanja i novina korisnih školi i prosveti.

Učiteljstvo može biti u glavnom zadovoljno izrađenim zakonskim projektom i mi se nadamo da će i Nar. Prestavnništvo koje je više puta dokazalo svoju ljubav prema školi i učiteljstvu, i ovoga puta isto učiniti, te da unificiranjem osnovne nastave zavede jedan duh kroz sve škole naše Jugoslavije; da jednakiim prosvetivanjem naroda stvorimo i jednaku svest o dužnostima i ljubavi prema zemlji; da stvorimo pokoljenja koja će se, bez obzira na veru, osećati da su jedno: kako onaj ispod Rudnika i Avale, tako onaj ispod Velebita, Triglava i ređom; da stvorimo pokoljenja gde će se svaki Srbin osećati kao Hrvat ili Slovenac i obratno.

Veliki poslovi koji su očekivali Narodnu Skupštinu nisu dopustili da se ovaj zakonski projekat iznese na rešavanje. Ipak nam je milo što možemo javiti drugovima da će on biti ubrzo iznet, jer nam je to saopštio Gospodin Ministar Prosvete prilikom prijema onih hrvatskih učitelja, koji su posetili G. Ministra, prigodom svog puta kroz Srbiju.

Glavni Odbor će nastojati, kao i do sada, da taj projekat dođe pred skupštinu a u toku rada na njemu obaveštavaće narodne poslanike o potrebnim izmenama i dopunama.

Zakon o drž. činovnikih in UJU.

Ovom prilikom moramo napomenuti da je Glav. Odbor vodio računa kad se u paznim komisijama rešavalo činovničko pitanje. On je direktno i indirektno uticao da se u izradi tog projekta vodi računa o učiteljstvu i veruje da kad se bude rešavalo činovničko pitanje da će i učitelji zauzeti ono mesto koje im pripada po spremi i funkciji koju vrše.

Učni načrt za naše šole.

Naša narodna škola, gospodo, pati od zastarelosti sistema koji u njoj vlada, od šablona koji je produkt zastarelih nastavnih planova. Uvidelo se da školu treba zadati na jednoj trajnijoj i solidnijoj osnovnici, da njom treba zidati zgradu narodne budućnosti, da škola treba da izvrši kulturni i prosvetni preobražaj naroda, da škola ima da učvrsti temelje ove države. Primčavalo se da nastavni programi nisu onakvi kakvi bi trebali da su, te da odgovore duhu i potrebama sadašnjeg vremena, da odgovore zahtevama koja ističe u celom svetu ekonomsko — prava utakmica.

Ministarstvo Prosvete želi da menja nastavne programe, ali ono želi, pre no što bi pristupilo definitivnoj odluci po tome, da o toj stvari čuje mišljenje i nas učitelja.

Glavni Odbor je razmišljao o toj stvari, jer je uveren da se nastavnim programom može garantovati jedan bolji pravac u nar. školi, jer veruje da će nastavni program, pod vrednim radom nar. učitelja, stvoriti bolje uslove za ljubav narodu k školi a plodnije polje za narodno prosvetljenje i širenje pismenosti.

S toga je Gl. Odbor kao jednu tačku dnevnog reda stavio i pitanje nastav. programa, u koje će vas uvesti u diskusiju g. Mih. M. Stanojević.

Glavni Odbor je preko »Nar. Prosvete« govorio o tom pitanju sa željom da o njemu čuje mišljenje raznih ličnosti iz učitelj. reda i raznih zborova. Na žalost do sada Gl. Odbor ima vrlo malo mišljenja o tom pitanju, ali se on nada da će posle ove rasprave dobiti dosta podataka, kako bi sudio glavne misli po toj stvari i predložio g. ministru osnovne principe na kojima treba zasnovati rad na izradi jednog modernog i savremenog programa.

Pošto verujemo da će i učiteljstvo imati svojih predstavnika u komisiji kojoj bude poverena izrada nastavnih programa, to ćemo moći uticati da izrada nast. programa i planova budu u duhu želja i zahteva učiteljskih.

Visokoškolska izobrazba učiteljstva in viš. ped. šole.

U ovoj godini Glavni Odbor na nekim svojim sednicama dodirivao je pitanje o univerzitetском obrazovanju učitelja. Učiteljima, kao što znate, onemogućeno je da budu redovni slušaoci Univerziteta iz pedagoške grupe predmeta. Nepravda koja se ovim nanosi mnogim našim mladim drugovima, željnim daljeg obrazovanja i usavršavanja, verovatno da datira na pogrešnim pretpostavkama o spremi učitelja po učiteljskim školama. Ta nepravda mora se ispraviti u toliko pre što većina profesora izašla iz učiteljskog reda zaslužuju ozbiljnu pažnju, jer su svojim radom pokazali da su doista uradili, mnogo više od mnogo onih, koji su svršili gimnazijsku maturu.

Jedan od najvećih zborova u zemlji — beogradski učiteljski zbor — upustio se u rešavanje ovoga pitanja. G. Dr. Voja Mladenović je raspravljao temu »učitelji i Univerzitet«, posle koje je zbor doneo rezoluciju i dostavio Glavnom Odboru. Glavni je Odbor svestrano proučio ovo pitanje i konstatovao da je potrebno preuređenje učiteljskih škola, ukidanje pedagoških odeljenja, ustanovljenje zasebne katedre za pedagogiku na univerzitetu i puštanje na univerzitet, kao redovnih slušalaca, učenika učit. škola sa učit. ispitiom, analogo tome ukidanje V. P. Škole.

Glavni Odbor je uputio rezoluciju beogradskog učiteljskog zbora g. Min. Prosvete i Rektoru univerziteta. G. Ministar Prosvete je istu uputio prof. savetu V. P. Škole na mišljenje. Vi ste iz »N. Prosvete« mogli videti to mišljenje, koje se potpuno poklapa sa mišljenjem Glav. Odbora.

Mi i danas stojimo na gledištu da V. P. Škola ne treba dugo da postoji, učitelji moraju dobiti redovan pristup na univerzitet.

Reorganizacija učiteljštva.

Reorganizaciji učiteljskih škola treba posvetiti veću pažnju, te stvoriti uslove da se u njima budući učitelji osposobe za dalji svoj rad. Radi toga će Glavni Odbor u idućoj godini zadržati se tim pitanjem, jer će i zakon o reorganizaciji učiteljskih škola doći na red.

Glavni odbor je želeo da čuje po tom pitanju i vaše mišljenje, s toga je na dnevni red

stavio temu, »o učiteljskom obrazovanju«, o čemu će referovati član Gl. Odbora, poznati prosvetni radnik g. Ivo Radovanović, zemalj. školski nadzornik iz Splita i g. Josip Škavić iz Zagreba.

I posle ovoga Glavni Odbor će o ovome voditi ozbiljna računa i nastojće da učiteljsko obrazovanje dobije univerzitetisku reputaciju.

Naše buduće nužno delo.

Jedna velika organizacija, kao što je naša, mora se u svom poslu rukovoditi nekim načelima, mora svoj posao uputiti jednim određenim i sigurnim pravcem, u našem radu nesme biti dvoumljenja, u našim odlukama lutanja. Mi moramo imati svoju učiteljsku i svoju prosvetnu politiku. Mi se moramo svojski boriti za sve ono što kao svoj program ispišemo na zastavi udruženog učiteljstva. Mi ne smemo dopustiti da drugo i trećeštena pitanja potiskuju ona koja su bitna, goruća. Mi ne možemo dopustiti da se snaga mnogih zborova troši u beznačajnim stvarima a da glavna pitanja ostanu nedodirnuti. Mi hoćemo i želimo da izvršimo organizaciju udruženog rada, organizaciju kad će vam centrala znati šta i kad radi i rešava i najudaljeniji zbor u zemlji. Priznati se mora da se kod nas ne održava između zborova jedinstvo misli. Zborovi rade po svom nahođenju, rade stvari koje im momentano izbiju na dnevni red, rade u isto vreme razne stvari a rade ih, često puta, na dohvat, Glavni Odbor bi želeo da stvori jedinstvo u radu i mislima, da stvori utakmicu rada na jednom pitanju, na jednom polju za sve zborove. Želi se da Glavni Odbor upućuje zborovima predloge da oni u jedno isto vreme svi raspravljaju pitanje koje u danom momentu interesuje učiteljski svet. Iz rešenja sviju zborova po izvesnom pitanju Glavni Odbor bi izvodio zaključke i to bi bile želje učiteljske i pogledi učiteljski. Učitelji bi u tom slučaju vodili računa o mogućnosti izvođenja svojih želja i opravdanosti njihovoj a svoje poglede izlagali bi s više razloga i više slobode.

S toga je potrebno da Glavni Odbor izradi program svoga rada, da izradi program prosvetne politike našeg udruženja i iznese ciljeve naše organizacije. Mi se ne smemo upuštati po uzburkanom moru silnih zahteva današnjice bez jednog kompasa koji će na mbiti rukovoda u rešavanju prosvetnih i društinskih pitanja.

Dugogodišnje iskustvo nas uči da ni u jedan posao ne smemo ući bez prethodne spremlje, bez dovoljno studije, jer kad pred nas iskrsnu važna pitanja i zateku nas bez određenih pogleda na ista a željni da se i naš glas čuje dajemo mišljenja koja, često, mogu imati posledica po udruženju i prosvetu. Posle takvog rada mi nemamo prava, niti se smemo žaliti da nam se nepravda čini.

Onaj ko kuću zida mora najpre učiniti proračun a zar zidanje prosvetne zgrade — osnovice budućnosti jednog naroda — ne treba proračuna, plana, programa, zar tu budućnost ne treba izraditi program rada i njene ciljeve.

Glavni Odbor će gledati da sve zborove angažuje na izgradnji jednog detaljnog prosvetnog programa i plana s kojim će naše učiteljstvo izaći pred svet koji u nama gleda vesnike boljih i srećnih dana.

Poslovnik UJU za skupštine.

Ješ u malenoj predratnoj Srbiji bile su učiteljske skupštine glomazna tela, kojima je bilo teško rukovati, da je prave prijatelje učiteljske hvatala jeza pred te skupštine. Tu je bilo nerviranja bez potrebe, revolta bez osnove, diskusije bez kraja, ubeđivanja bez smisla i rešavanja nadglasavanjem i nadvikivanjem. Učiteljstvo ima mnogo plemenitijih zadatak no što su oni gore; učiteljstvo mora imati više dostojanstva ako će i više poštovanja; učiteljske skupštine moraju dobiti prosvetljenju fizionomiju, te se ne može dopustiti da se oko stručnih pitanja vode demagoški govori i da se ona rešavaju en mas — vikom i protestima.

Za budući naš rad mi moramo imati skupštinski poslovnik ako ne želimo da se ponove nemili incidenti kojih se svi s tugom sećamo i ako ne želimo da i najbolji prijatelji dignu ruke od nas.

Poslovnik mora biti regulator svega rada na skupštinama, on mora biti osnovica onoga šta se može, sme i mora na skupštinama raditi.

Glavni Odbor je izradio jedan takav poslovnik, predlaže ga vašoj prosvetenoj pažnji i molim vas da ga dopunite i primite kako bi se učinio kraj svemu što udi ugledu našem.

Drugi posli Glavnega Odbora UJU.

Svakodnevno su Glavnom Odboru stizale žalbe od učitelja-ca i uvek ih je Gl. Odbor uzimao u razmatranje, uvek je težio da ih privede kraju da svaka poravnana stvar dobije zadovolje; uvek je po jedan član Glav. Odbora odlazio gde treba da stvar izvidi i svrši. Pored toga mnogi su drugovi tražili pojedina obaveštenja o pojedinim stvarima i uvek su ih dobijali preko »N. Prosvete«. Pitanja o drvarini, doplatcima i berivima, pitanja dodatka na skupoću i izjednačevanju istih, pitanje nepravdi koje se vode ovde čine cvom ili onom učitelju Gl. Odbor je uvek rasmatrao i gde je bilo potrebno obaveštenje — dao ga je a gde intervencija — učinio je. Možda se u puno slučajeva desi i po koji da se ne svrši; to uvek treba znati da taj kome se nije moglo svršiti i nije u pravu.

Tako isto Glavni Odbor je odmah po održanoj skupštini u Zagrebu prikupio i sudio sve rezolucije i zahteve pokrajinskih učitelja i iste podneo Gospod. Ministru Prosvete.

Zauzimao se za stanarinu bosanskih učitelja, za prava udatih učiteljica.

Na manje brige uložio je Gl. Odbor za odsluženje vojnog roka učitelja, te je ovaj pao u vreme šk. odmora; a tako isto uloženo je stanje za priznanje godina za penz. i platu za vreme provedeno u vojsci.

Glavni Odbor je to dosada vršio svakome i članovima i nečlanovima. Ali mi uviđamo da Gl. Odbor i nesme i ne treba da vrši nikakve usluge i onima koji ne nađuše za shodno da budu članovi svog udruženja. Red je da onaj ko traži usluge od Udruženja izvrši najpre svoje dužnosti prema njemu.

Glavni odbor mora pomenuti da u svom radu nije činio razliku između učitelja učiteljica; on je interese obojih podjednako zastupao, — pa ipak je učinjen pokušaj za organizaciju učiteljica, Glavni Odbor neće ulaziti u komentare po ovoj stvari, ali skupština stavlja na razmišljanje da li je dobro da se učiteljice odvajaju?

Na jedan poklič da u Rusiji gladiju svet zadržala su srca sviju nas, jer vi znate šta je Rusija bila za nas i šta će ona uvek za nas biti. Kad snade beda neprijatelja mi se znamo odužiti humanosti a kad snade beda brata mi bismo odvojili komad iz usta da ga njemu damo. Glavni Odbor je toga radi rešio da preko »Nar. Prosvete« uputi apel učiteljskom svetu da skuplja pomoć za gladne u Rusiji. Na taj poziv Glavnog Odbora odazvali su se naši drugovi, odazvali se bratski i svojski i za kratko vreme prikupljeno je i predato Odboru za pomoć Rusima 163.235.61 din. Možda je ovo mala suma prema ljubavi koju učitelji gaje prema braći Rusima, ali je ona znak najveće ljubavi, jer je odvojena od vrlo skromnih učiteljskih sredstava.

Drugovima koji u ovome pomogoste Glavni Odbor neka je i ovom prilikom srdačna hvala.

U vremenu, drugovi, kada u našoj zemlji nisu sređeni svi odnosi, kada ima puno nesvršenih poslova, kada smo opkoljeni neprijateljima spolja a podržani podmlukim radom neprijatelja iznutra, pojavljuju se u našoj zemlji novi ljudi, novih ideja, s novim doktrinama negirajući sve što postoji. Ta nova vera je oduševila jedan deo naših drugova. Rad članova te nove — komunističke — organizacije nije se dopadao državi. Država ima svoju politiku a kad tu politiku podržava većina naroda, onda je dobro ono što hoće država. Našlo se da te organizacije treba rasturiti a članove njene — državne činovnike u koliko su se jače eksponirali — udaljiti iz državne službe. To se, drugovi, radi po celom svetu, — ali kod nas, po nekoj logici, nije se smelo raditi. Smelo se raditi šta se htelo, primati platu borzuaškog društva, jesti hleb koji stvara većina toga društva, sve se to moglo, ali takvog jednog koji kvari poredak ovoga društva ili ga ne poštuje udaliti iz službe bio je, po mišljenju njihovom, greh i inat.

Izvesan broj učitelja bio je penzionisan i otpušten iz službe. Mi nećemo da ulazimo u dublje razloge i motive ovoga rada, ali hoćemo da konstatujemo da je Glavni Odbor učinio sve da se ti učitelji vrata u službu. U najviše slučajeva Glavni Odbor je i uspeo.

Mesto učtivosti — jer zahvalnost nismo ni tražili — Glavni Odbor je dobio s te strane puno epiteta koji malo liče prosvetnim ljudima da ih izgovaraju i pišu. Tu je spominjat sto srama, izlapeli starci, puzavci, panduri itd.

Glavni Odbor nije smatrao za shodno da na takve poruke odgovara, nije smatrao za dužno da iznosi sve šta je radio za one koji ga tako vredeju, nije htelo, jer bi oni uvek viknuli da mi polemišemo s njima onda, kad ih gone i otpuštaju, te tim ukazujemo prstom na njih. Mi smo se uzdržavali. Ali su ti drugovi to smatrali ali kao našu slabost ili kao strah. Oni su na ove dve, tri skupštine sabotirali rad u toj meri, da se nisu mogli trpeti i da su zbog toga, izazvali opravdan revolt kot većine drugova. S toga Glavni Odbor misli da ako se ti incidenti ponove još koji put, predložiti Skupštini uklanjanje tih elemenata iz članstva udruženja; bolje je amputovati jedan deo, no da ceo organizam pati zbog jedne rane.

Mi i ponova, na ovom mestu, tvrdimo i izjavljujemo da nas se ne tiču ničija politička ubeđnja sve doude dok se ne zaželi da se ona plasiraju u udruženje, te tim stvaru rascep, nerad, svada i prepirka. Mi ne želimo taj i takav način rada u Udruženju a gotovi smo i s tim drugovima praviti kompromise u Udruženju za plodan i solidan rad za dobro škole i učiteljstva.

Naš tisk — listi UJU.

Mi se ne možemo potužiti da smo bez svoje štampe; mi je imamo i ona odlično služi interesima škole i učiteljstva. I u ovoj godini se pokazalo koliko su nama potrebna staleška glasila. Mi smo njima uspeli više no da smo odžavali puno zborova — i tu uveravali svet o pravednosti naših zahteva i potrebama škole.

»Učitelj«, »N. Prosveta«, »Učiteljski Tovariš«, »Pokret«, »Jedinstvo« i »Napredak« rečito su govorili o našim željama i zahtevama; oni su učiteljskoj stvari bila desna ruka, oružje u borbi, drugovi u radu. Oni su širom zemlje vejali jed-

nim duhom, jednom idejom, nadom na bolje dane škole i učiteljstva.

Ali i ovoga puta moramo priznati jednu žalosnu istinu. Mesto da se ti organi našeg udruženja rasturaju u 10—12.000 primeraka oni se malo čitanju; oni se slabo plaćaju. Ima ljudi koji misle da list mogu primati a ne plaćati ga; ima koji ga primaju cele godine, pa ga tek na kraju godine vrata; ima ljudi koje više interesuje sve drugo samo ne rad na udruženju i prosveti. Protiv takvih mi se moramo boriti. Ima ljudi — školovanih — koji rasturanje knjiga i listova smatraju za namet, te je jedan nadzornik i preko javnosti to izneo. Prosvetljen svet može se zgranjavati na takvo poimanje, učitelj, škol. nadzornik smatra za teško, za preteško, da širi knjigu u narod. Pa ko da je širi? Nepismen kmet to može činiti s manje uspeha. Udruženje naše mora i o tome povesti računa; ono mora među učiteljima i nadzornicima probatrati one koji su prijatelji knjige, prosvete i narodnog prosvetljenja, pa da takvim poveri sudbinu škola u ruke. Oni, pak, koji smatraju knjigu za teret, nek se uklone, nek načine mesta vrednima i poslu odanima. Dosta je bilo lutanja u tom pogledu; treba jednom pogledati istini u oči.

»Učitelj« list koji se uređuje s puno uspeha, list oko koga su sakupljene najbolje pedagoške snage naše zemlje jedva prolazi 2000 primeraka. Udruženje gomila sveske po ormarima i čeka da se probudi staleška svest, ili da se smiluje ko da poruči. Ako ne može učitelj da ga prima može svaka škola a kad bi bilo više volje i pregaoštva i svaka ga škola primala »Učitelj« bi bio list i još bolji i još opsežniji.

»Narodna Prosveta« koja je s najmerodavnijeg mesta stekla ime lepo uređivanog lista, koja je imala tu retku sreću da za saradnike ima i profesora univerziteta, što retko koji list ima, ima danas samo 6000 pretplatnika od kojih jedna dobra polovina nije platila svoj dug.

U ovoj godini je »N. Prosveta« dala više no u ma kojoj ranijoj godini; u ovoj godini ona je još više uzdigla zastavu učiteljsku i osvetlala obraz učiteljski; ona je u ovoj godini dobila više pohvala no ikad do sada, ali je u ovoj godini ostalo na dugu najviše preplate. Mi smatramo da je to ločin list primati a neplaćati a sramota list ne primati i ne čitati. Učitelji moraju istrajati u borbi i ako dopuste da jedno glasilo njihovo iz centrale ugasne samo s toga što su oni nemarni, onda nemaju prava obračati se svetu kad im se nepravda čini, niti će imati gde iznesi sve te nepravde.

Glavni Odbor misli da bi »N. Prosvetu« trebalo štampati u 10. i 15.000 primeraka ali da uz nju budu i razni dodaci za narod, te da tako ona uđe u narod. Ali pre no što bi se Glavni Odbor odlučio na dalje korake po ovoj stvari on vas sve drugarski moli da živo nastanete:

1. Da sve škole primaju i plaćaju »Učitelj«;
2. Da svi drugovi, koji »N. Prosvetu« nisu platili, istu odmah plate i da se zauzmete da i izvan učiteljskih redova nađete koga pretplatnika.

Takvim radom pomažete ideji kojoj svi služimo, pa i sebi.

Na taj način i »Učitelj« i »N. Prosv.« stajali bi mnogo bolje i mogli bi vam i češće dolaziti.

I pokrajinska učiteljska glasila ne prolaze bolje. Tome treba tražiti leka; mi ga moramo naći svi zajedno.

Pored ovih listova Udruženja bilo je još učiteljski listova, koji su izlazili po raznim mestima (u Leskovcu, Skoplju, N. Sadu, Sarajevu, Kragujevcu itd.). Svi ti listovi su dobit za našu stvar, jer daju dokaza težnjama učiteljskim za bolji rad i bolju budućnost.

Ako drugovi hoće da pojme značaj štampe, naročilo danas naše, kad su na dnevnom redu rešavanja o školskim, prosvetnim i učiteljskim pitanjima, oni se moraju svojski zauzeti za njeno postojanje i njeno širenje i uzdizanje. Kad mogu ljudi nepismeni da proture svoju rđavu robu, zašto ne bi mogli prosveteni ljudi proturiti knjigu i ubeđiti svakoga o potrebi njenog, zašto ne bi mogli proturiti ono što služi opštem dobru naroda.

Drugovi, na vama je.

Finansijski rad Glavnog Odbora videćete, drugovi, iz priloženih računskih pregleda i budžeta.

Podnoseći vam ovaj izveštaj o svom radu Glavni odbor vas moli da verujete da su ga u radu rukovodile samo istinite i prave želje da se pomogne udruženju i učiteljstvu, školi i prosveti.

Poročilo nadzorstva UJU.

Stanje blagajne.

(Za vreme od 23. oktobra 1921. god., do 1. septembra 1922. god.)

Na osnovi propisanih pravila, izabrani članovi Nadzornog Odbora sastali su se u sednicu 15. novembra prošle godine, na kojoj je izvršeno konstituisanje, tako, da je za predsednika Nadzornog Odbora izabran g. Rista Janjušević, a za poslovodu g. Vaša Simić. Ostala izabrana lica ostala su u položaju članova ovoga odbora.

Vršeći svoju dužnost na osnovi ovih pravila, Nadzorni Odbor se uredno sastajao u svoje sednice i prilikom svoga rada starao se, da se uveri, jesu li sva dokumenta primanja i izdavanja pravilno u blagajničku knjigu zavedena, kao i o tome jesu li odnosne sume novčane u blagajni ušle i jesu li sume rashoda isplaćene. Tako isto odbor se starao da se uveri je li i rad Glavnog Odbora u skladu za propisanim pravilima.

Radeći tako, Nadzorni Odbor je našao, da je stanje blagajne UJU na kraju meseca tek. god. sledeće:

1. Primanja:

U toku označenoga vremena dobijeno je:

1. Od pretplate na N. Prosv. Din	174.227.—
2. Od pretplate na »Učitelj«	69.339.25
3. Od članskih uloga	48.033.50
4. Od dobrotvornih uloga	55.—
5. Na ime pomoći od M. Prosvete	6.000.—
6. Na ime pomoći od utemeljačkih uloga	1.200.—
7. Na ime interesa od uložene gotovine	1.719.67
Svega:	300.784.42

2. Izdavanja:

U toku označenoga vremena, od primljenih prihoda utrošeno je ukupno dinara: 331.493.13
 Kada se ukupnom primanju, za ovde označeno vreme, doda i saldo gotovine od 24. oktobra prošle god. u iznosu od 60.895.38, onda družinska imovina 1. septembra tek. god. čini iznos od Din 351.679.80.
 Kada se, zatim odbije od ove gotovine, rashod u ovoj godini, u 331.493.13 onda gotovina družinska 1. septembra tek. god. čini iznos od Din 30.186.67.

Obrativši pažnju na pojedine budžetske pozicije Nadzorni Odbor našao je; da je prihod od nekih bio veći od predviđenih budžetom; da je opet kod drugih, rashod bio veći od predviđenih pozicija i najzad, da predviđena pozicija budžetom na ime: »priloga, pomoći i poklona« nije u toku godine ništa dobila.

Predviđena pozicija kao pomoć od države, znatno je podbacila, jer je po ovoj poziciji primljeno 6.000 din. a predviđeno je 25.000 din.

Na naše staške listove i to: na »Narod. Prosvetu« izdato je za pomenuto vreme, 213.999.32 din., a na »Učitelj« 74.743 din. Kao što se iz godišnjega bilansa može videti i na ove listove izdato je više, no što je za iste primljeno. No opravdano je nadati se, da će dugujuća pretplata biti pokupljena, u kome slučaju bi ne samo rashod bio izmiren, nego bi za kasu udruženja ostao i znatan suficit.

Na osnovi svega izloženoga, Nadzorni Odbor, nalazi: Da je rad Glavnog Odbora u prošloj godini bio pravilan i da su računni blagajnikovi, kao i svagda do sada, ispravni, te preporučuje II-oj Skupštini Jugo-Slovenskih Učitelja, da izvoli i Glavnom Odboru i blagajniku, uz blagodarnost za pokazanu savestnost u radu, za označeno vreme njihovoga rada, izdati razrešnice.

Seznam i članstvo okraj. učit. društva.

1. Aleksinačko, pr. Marković Dragoljub s. Janošević Miloš	61 članov
2. Andrejevičko, pr. Blagoje Lekić, pr. Dukan Vulović s. Radisav Đurišić	50 »
3. Apatinsko, pr. Terzić Vasa, I p. pr. Gucunja Jovan II p. pr. Klajner, Jos. s. Popadička Draga	86 »
4. Beogradsko, pr. Petrović K. Vlada, s. Pavlović Draga	192 »
5. Boljevačko, pr. Matejić Marko, s. Mladenović Drag.	29 »
6. Beličko, pr. Anđelković Živko, s. Miletić Momir	35 »
7. Bosilj-gradsko, pr. Mladenović A. s. Đorđević, Sv.	13 »
8. Bitoljsko, pr. Ristić K. Stanoje p. pr. Jevđenić M. Darinka s. Panić Mih.	74 »
9. Beransko, pr. Joksimović Toma, s. Arseniević Miličko	41 »
10. Brčansko, pr. Skendžić, Isailo s. Vulićeva Desanka	33 »
11. Banja-Lučko, pr. Ilić N. s. Radovanović Dušan	31 »
12. Bosanska Dubica, pr. Vaisić Dušan, s. Drljačić Vejsil	12 »
13. Bihać, pr. Sudžević Milan, s. Rapajić Ljubica	47 »
14. Benkovačko, pr. Kalanj T. s. —	21 »
15. Bielovarsko, pr. Jendrašinec Andrija, s. Vukobratović T. Vasa	30 »
16. »Bratstvo« — Koprivnica i okolina pr. Grubl. Dragutin p. pr. Radanšević, Svetozar, s. Žagar Josif	22 »
17. Baranjsko, pr. Radivojević Milan, s. Gapić Franja	87 »
18. Belokerkvanjsko, pr. Mihailović Milutin, s. Simička Persa	70 »
19. Brežiško i Sevnjsko pr. Knapić Janko	66 »
20. Veliko - Opaško, pr. Avramović Svetolik, s. Simić Stepan	27 »
21. Vlasotinačko, pr. Cirković Lazar, s. Krstić N. Rista	31 »
22. Vranjsko, pr. Brkić Milan, n. pr. Zlatković Kosara, s. Nakić Radomir	31 »
23. Vinkovačko, pr. S. Zlatko, Matić Dušan	57 »
24. Vinodolsko, pr. P. Ivan, Kirinčić J.	31 »
25. Virovitičko, pr. Pureto Tomislav, p. pr. Činčak Mišo s. Pločković, Tejo	21 »
26. Golubačko, pr. Jovanović Ilija, Stefanović Radiša	15 »
27. Gornjo - pološko, pr. Josilović Kosta, s. Kamenovića Ljubica	47 »
28. Gročansko, pr. Vasiljević Kosta, s. Milović Dragoljub	24 »
29. Gradačko, pr. Matijašević Kosta, s. »Dragojević«	32 »
30. Glina i Vrgin Most, pr. Badrić Jovo s. Vojinović Zorka	59 »
31. Gornjegrajsko, pr. Valentin Pulko, s. Soltar Martin	28 »
32. Dragačevsko, pr. Tanasijević Miljko, s. Pendić Min.	20 »
33. Debarsko, pr. Vukosavljević Čeda, s. Zafirović Mina	32 »

34. Despotovačko, pr. Radovanović Steva, s. Lazarevićeva M.	37 »
35. Danilov Grad, pr. Mijušković Ilija, s. Stojković Novo	20 »
36. Donjomihaljačko, pr. Katić Marjin, p. pr. Solter Katica, s. Eugen Kraj	25 »
37. Daruvarsko, pr. Mekilj Jovan, s.	39 »
38. Donje - Lendavsko, »Gorišek Josif, s. Cepuder Leo	— »
39. Đevdelisko pr. Joksić Velimir s. Tanović St.	43 »
40. Žičko, pr. Andušić Avram, s. Hristić L.	31 »
41. Zaglavskoga, sr. pr. Stanislavljević Mihailo, s. Rosić Dušan	22 »
42. Zaječarsko, pr. Mišić Vasa, s. Đorić Mileva	52 »
43. Zlatiborsko, pr. Bjelić Lazar, s. Stanković Z. Predrag	18 »
44. Zemunsko, pr. Tintor Stevan s. Petrović Kosta	32 »
45. Zagrebačko, pr. Vereš Joan, p. pr. Milijević Jovo, s. Pavalek Vladimir	77 »
46. Imotsko, pr. Mandić H. s. Lustić Milan	29 »
47. Ilovsko, pr. Momčinović Đuro, p. pr. Dragić Huberto, s. Fenčaković Stevo	37 »
48. »Ivan Filipović« — Brod i kotar Brodski pr. Bogdešić Pero, s. Miletić Luka	72 »
49. Iločko, pr. Cvejić Lazar, s. Popović Ljubomir	21 »
50. Jadransko, pr. Petrović Jovo, s. Arsenović Mihailo	35 »
51. (smeder.) Jaseničko, Piletitić Boško, s. Spasić Časlav	70 »
52. (Krag.) Jaseničko, pr. Ikonić Milan, s. Antić Vladeta	44 »
53. Kruševsko, pr. Nikita Nikola, s. Petrović Živadin	72 »
54. Kosovsko, pr. Kijametović Mihailo, s. Vučić Rajko	37 »
55. Kumanovsko, pr. Božinović Krsta, p. pr. prota Stejić, H. Stojan, s. Radosavljević Ljubica	49 »
56. Kičevo, pr. Piletitić M. Marko, s. Lazarević Mil.	25 »
57. Kratovsko, pr. Đorđević Jovan, s. Mitić Kosta	17 »
58. Krupanjskog sr. pr. Pavlović, Miloš, sr. Milinkovića D. Zagorka	32 »
59. Krivo - Palanačko, pr. Jovanović Todor, s. Milosavljević Velimir	29 »
60. Kočansko, pr. Ristić Blagoje, s. Marinković Drag.	10 »
61. Krajsko, pr. Đernović Stanko, s. Milanović H.	26 »
62. Kosmajsko, pr. Đorđević Dimitrije, s. Vasićeva Vukosava	31 »
63. Ključko, pr. Boranijašević Milutin, s. Todorovića Zora	27 »
64. Kavadarsko, pr. Radulović P. s. Marinović Sv.	36 »
65. Korčulsko, pr. Kirinčić N. s. Dedin	75 »
66. Knjnsko, pr. Čoko, s. Grgurević F.	45 »
67. Krško, pr. Katarinić Fran, p. pr. Marković Antun, s. Stefanović Antun	50 »
68. Kastvansko, pr. Bač Fran, s. Kovačević Anta	22 »
69. Kamniško, pr. Petrovec Tomo, Toman Janko	82 »
70. Kočevsko, pr. Mervić Anton, s. Sedejeva Josipina	79 »
71. Kozjansko, pr. Šetinc Franc, s. Potočnik Anton	24 »
72. Konjiško, pr. Stvigl Anton, s. Maier Ernest	59 »
73. Kranjsko, pr. Luznar Franjo, s. Lapajne Josip	112 »
74. (Soven.) Krško, pr. Levstik Leopold, s. Vanic Janko	156 »
75. Leskovačko, pr. Stojičević Živojin, s. Đorđević I.	40 »
76. Levačko, pr. Todorović Mileta, p. pr. Lukić Aleksandar, s. Kostić Nikola	15 »
77. Logaško, pr. Punčuh Leopold, s. Ponikvar Alojzij	80 »
78. Laško, pr. Gnuš Anton, s. Vitko Jurko	103 »
79. Litijsko, pr. Levstik Janko, s. Pelko Matija	77 »
80. Ljubljansko, pr. Malnarić Ivan, s. Lenarčić Janko	203 »
81. Ljubljanske okolice, pr. Žirovnik Janko, s. Korbar Avgust	144 »
82. Ljutomersko, pr. Mavrić Karol, s. Stopar Slavko	63 »
83. Ljubičsko, pr. Radonić Petronije, s. Radoičić J. Ljubomir	14 »
84. Mariborsko pr. Tomažič Ivan, s. Hren Anton	120 »
85. Mariborsko (okoliško), pr. Speitz Albin, s. Juaf Rado	131 »
86. Mežiška dolina, pr. Močnik Peter, s. Fajnič Jov.	44 »
87. Mursko Suboško, pr. Požegar Avgustin s. Hočevur Ciril	— »
88. Mačvansko, pr. Petrović R. Petar, p. pr. Dačić Milan, s. Ralićeva Ružica	25 »
89. Mlavsko, pr. Anđelković Dušan, s. Radovića Živka	42 »
90. Moravsko, pr. Vitorović Dušan, s. Jovanović Boža	26 »
91. Mališko, pr. Marković Milan, s. Drakalović Vasa	22 »
92. Milevskoga sr. pr. Andonović Đorđe, s. Nikolić Milorad	20 »
93. Metohisko, pr. Šašić Aleksandar, s. Lalević Branko	60 »
94. Mostar (kop.) pr. Šimunac Stjepan, p. pr. Semiz Sava s. Bruek Franjo	66 »
95. (Sremski kotar) Mitrovica, pr. Udicki Jovo s. Radosavljević Bosiljka	60 »
96. Međumursko, pr. Solunčić Stjepan s.	65 »
97. Marenberško, pr. Womer Ivan, s. Lešnik Miroslav	38 »
98. Novo Bečejsko, pr. Dragić Jovan, s. Biplić Žarko	88 »
99. Novomeško, pr. Martin Matko, s. Hočevur Fran	90 »
100. Našičko, pr. Štulhofer Josip p. pr. Ortu Jova s. Milošević Ante	26 »

101. Novo-Pazarsko, pr. Popović Živojin, s. Čumić Tihomir	24 »
102. Nerodimsko, pr. Despotović Stevan, s. Popović Stojan	19 »
103. Negotinsko, pr. Dimitrijević Danilo s.	35 »
104. Niš in okolina, pr. Lukić R. Petar, s. Radenković Todor	50 »
105. Nišavskoga sr. pr. Milošević Miloš, s. Rančić Svetozar	39 »
106. Novo-Gradiško, pr. Romić T. s. Zepf. Stjepan	42 »
107. Ogulin (klop.) pr. Kosanović Mane, s. Malidno Savo	83 »
108. Ormožko, pr. Rajšp Josip, s. Rosina Adolf	50 »
109. Ohridsko-Struško, pr. Avramović Nikola, s. Marković Svetomir	66 »
110. Otočko, pr. Hinić Milan, s. Nerandžić Desanka	35 »
111. (Kotar) Osijek i Valpovo, pr. Šumenovi Vanda, p. pr. Stepanović Radoje, s. Češić Stepan	38 »
112. Odžačko, pr. Dendić Miloš, s. Jurković Toma	77 »
113. Petrijsko, pr. Brigljević Grga, p. pr. Nikašinić Svetozar, s. Kostelac Ivan	30 »
114. »Preradović« — Đurđevac (kot.) pr. Bursić Ante s. Kolar Franjo	50 »
115. Pakračko, pr. Češić Ivan, p. pr. Jovanović Petar Gravara Adam	44 »
116. (Bač.) Palanačko, pr. Rašić Dimitrije, I. p. pr. Lazić Todor, II. p. pr. Vojtner Drag, s. Janković Stojan	88 »
117. Pančevo, pr. Cvejić Đoka, s. Cverin Živojin	100 »
118. Ptujsko, pr. Lešnik Janko, s. Žalmir Oskar	57 »
119. Prilepsko, pr. Uzelin Ivan, s. Mirčević Đorđe	57 »
120. Požarevačko, pr. Pavlović Ljuba, Stanojević Dragoljub	73 »
121. Posavsko, pr. Mišić Danilo, s. Zelić Nikola	26 »
122. Plevljansko, pr. Pavlović Pavle, s. Potporić Jova	42 »
123. Podrinsko, pr. Đokić Vukadin, s. Đorđević Strah.	23 »
124. Preševsko, pr. Đokić Zarija, s. Mitić T. St.	30 »
125. (Beog.) Posavsko, pr. Borđaški Dušan, s. Jelisavčić Blagoje	28 »
126. Podunavsko, sr. pr. Filipović Vlad. s. Jekićeva Danica	28 »
127. Podgorsko, pr. Čirić P. Radivoje, s. Protić Ivan	19 »
128. (C. G.) Podgoričko, pr. Draklić Vasilije s. Šćepanović Miloš	36 »
129. Prijedor Bos. Novi, pr. Rađetić Sima p. pr. s. Peršić Danilo	29 »
130. Ransko, pr. Bajčić Sava, s. Rišlavi Stanislav	38 »
131. Rasinsko, pr. Lukić Živojin, s. Đorđević Drag.	72 »
132. Račansko, pr. Aleksić Mil. s.	19 »
133. Resavsko, sr. pr. Melentijević Dimitrije s. Janković Ljub.	37 »
134. Ražanjsko, pr. Krstić Nikola, p. pr. Đurđević N. Dušan, s. Stefanović A. Darinka	23 »
135. Rumsko, (Kot.) pr. Nikolić K. s.	36 »
136. Radovlijsko, pr. Baraga Janko, s. Hude Drago	109 »
137. Skopljansko, pr. Janković Dragoljub, s. Đorđević Jovan	56 »
138. Sieničko, pr. Tubić Ar. s. Radojević Milad.	10 »
139. Soko - Banjsko, pr. Janković Viden s. Nikodijević Tihomir	— »
140. Strumičko, pr. Kasapić Nikola, s. Grgurova Dobrila	21 »
141. Svrlijsko, pr. Dikić Živojin, s. Darić Bajo	14 »
142. Savski Most, pr. Dobrić Jovan, s. Čamdržić Hamid	16 »
143. Stolačko, pr. Petrović Visarijon p. pr. Sutvić Milan, s. Bojanić Gojko	25 »
144. Split (Kot.) pr. Devčić Aleksandar, p. pr. Juretić Ruža s. Kačić Antun	150 »
145. Sisak (Kot.) pr. Žepić Ladislav p. pr. Pavlić Đuro, s. Kovačević Ante	40 »
146. Subotica, pr. Vujčić Radomir, I. p. pr. Koča Momir, II p. pr. Bilip Marija, I-e. Todorović Milan II-e. Lazić Ivanko	143 »
147. Sveto - Lenartsko, pr. Kranjc Franjo s. Kristl. Josip	34 »
148. Slovenje - Bistriško, pr. Karbaš Fran. s. Rajner Josip	52 »
149. Slovenje Grajsko pr. Purkhart Josip, s. Vavpotova Antonija	32 »
150. Savinjsko, pr. Dore Koch, s. Brišnikova Janja	32 »
151. Tammavsko, pr. Filipović Vlad. S.	30 »
152. Trnavsko-Čačansko pr. Cvetojević Nin. s. Očokoljić Drag.	25 »
153. Timočko pr. Milošević Danilo s. Pavlović Milica	20 »
154. Tetovsko, pr. Čirić Jovan, s. Popović B. M.	59 »
155. Temničko, pr. Gligorijević Stojad. s. Gvozdenović Hranislav	27 »
156. Topličko, pr. Spasić Smiljko, s. Mihailović II. Živ.	45 »
157. Tuzla (Sr.) pr. Jovanović Milan, s. Senić Nikola	111 »
158. Tešanjskog sr. pr. s.	— »
159. Tursko - Kaniško, pr. Udicki Svetozar, p. pr. Topolac Radivoje s. Kuzmanović Obrad	33 »
160. Topolsko, pr. s. Rogić Milivoj	100 »
161. Užičko, pr. Aleksić Ranko, s. Aleksić G. Radomir	27 »
162. Caribrodsko, pr. Canić Drag. s. Ivanović Drag.	37 »
163. Celjsko, Sivko Anton, s. Žagar Franjo	135 »
164. Črnomaljsko, pr. Barbe Konrad, s. Vogel Ferdo	7 »
165. Šumadijsko, pr. Aleksandrović tar, s. Milenković Đorđe	95 »
166. Šabačko, pr. Zagorac Kosta, s. Rafailović Darinka	47 »
167. Štipsko, pr. Kastratović Milosav, s. p. pr. Jevremović Jordan, s. Batistrić Milenko	28 »
168. Šarplaninski, pr. Vučković Mitar, s. Škakanjević Spasoje.	29 »
169. Šidsko, pr. Pajić Stevan, s. Majher Janko	32 »

170. Šmarsko, pr. Kurbus Tomo, s. Verk Miloš	68 »
171. Šoštanjsko, pr. Stopar Vinko, s. Vrško Martin	42 »

BILANCA UJU.

(Od 23. X. 1921 do 1. IX. 1922.)

Primanje:

Pretplate na Nar. Prosvetu	174.277.—
Pretplate na Učitelj	69.399.25
Članarine	48.033.50
Priloga	55.—
Utemeljačkog uloga	1.200.—
Interes na novac dat na štednju . . .	1.819.67
Pomoći od Ministarstva Prosvete . .	6.000.—
Svega	300.784.42
Saldo gotovine od 23.-X. 1921. god.	60.895.38
Kad se oduzme izdavanje u	331.493.13
Ostaje saldo gotovine	361.679.80
Ovaj novac nalazi se:	
U Učit. Zadrugi A. D. na štednji . . .	19.840.07
U Učit. Potrošačkoj Zadrugi na štednji	5.194.60
U obveznicama Drž. zajma 7%	5.000.—
Svega	30.034.67
U gotovini u kasi	152.—
Svega	30.186.67

Izdavanje:

Za Nar. Prosvetu	213.999.32
Za Učitelj	74.743.49
Kancelariski poslovi	746.40
Pošta, telegraf i telefon	602.60
Ogrev i osvetljenje	1.442.86
Održavanje veza sa sloven. učiteljima	9.718.40
Nepredviđeni troškovi	7.083.—
Troškovi Gl. Odb. u Beogr. i Zagrebu	8.763.—
Plata blagajniku	6.000.—
Plata sekretaru	4.600.—
Plata poslužitelju	3.720.—
Voda	74.06
Svega	331.493.13

BUDŽET UJU.

(Za dobo od 1.-IX. 1922 do 1.-IX. 1923.)

Prihod:

Pretplata na Nar. Prosvetu	204.200.—
Naplata duga od Nar. Prosvete . . .	51.000.—
Pretplata na Učitelj	100.000.—
Naplata duga od Učitelja	13.000.—
Članarine	50.000.—
Utemeljački ulog	2.000.—
Prilog	200.—
Pomoć od Ministarstva Prosvete . . .	30.000.—
Interes na novac dat na štednju . . .	2.000.—
Svega	452.400.—
Saldo gotovine od 1. sept. 1922 . . .	30.186.67
Svega	482.586.67
Višak	40.686.67

Rashod:

Hartija	80.000.—	37.000.—
Štampa	110.000.—	56.600.—
Saradnja	10.000.—	5.000.—
Taksa pošti za ekspediciju	10.600.—	1.600.—
Posredni porez za oglase	1.200.—	—
Prenos, lepilo, kanap, priznanice, klišeta, povezivanje i dr.	4.000.—	1.300.—
Štampanje adresa	6.000.—	1.000.—
Plata uredniku	7.200.—	5.000.—
Plata korektoru	7.200.—	—
Plata administratoru	6.000.—	—
Plata ekspeditoru	12.000.—	5.000.—
Nepredviđeni troškovi	1.000.—	500.—
Svega	225.200.—	113.000.—

Pregled:

Kancelariski troškovi	1.000.—
Ogrev i osvetljenje	3.000.—
Pošta, telegraf i telefon	700.—
Održavanje veza sa organizacijama učitelja i dr.	10.000.—
Nepredviđeni stroškovi	20.000.—
Skupština U. J. U. 1922	15.000.—
Plata blagajniku	9.600.—
Plata sekretaru	7.200.—
Plata poslužitelju	7.200.—
Svega	73.000.—
Rashod :	
Za Nar. Prosvetu	255.200.—
Za Učitelj	113.000.—
Drugi izdaci	73.700.—
Svega	441.900.—

nju naj se razloži pomen kluba in njegove naloge in naj se izvoli tudi klubovo načelstvo, ki sestoji iz načelnika, tajnika in blagajnika.

Kar se delovanja samega tiče, se morajo člani kluba shajati v rednih sejah, ki se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. Konec vsakega leta se skliče občni zbor, na katerem je voliti novo načelstvo. Dolžnost članov je, prvič, da prevzame vsak posameznik gotovo domače delo (iz poljedelstva, male živinoreje ali vrtarstva), ki ga mora samostojno opravljati po danih navodilih, drugič, da se s svojimi uspehi udeležuje javnih ogledov in tekmovanj, in tretjič, da redno prihaja k sejam in zborovanjem in da se udeležuje tudi vseh drugih klubovih prireditiv. Vzporedno z mladino je še prej pridobiti tudi starše za tako organizacijo, ker morajo starši pomagati svojim sinovom s tem, da jim odstopijo potreben prostor za proizvajanje samostojnih del in kmetijskih poskusov.

Taka so tedaj pota, če hočemo danes pomagati naši kmetijski mladini do primerne stanovske vzgoje. Kjer je mogoče, tam naj se ustanovljajo kmetijsko-nadaljevalne šole, in to bo skoraj povsod mogoče, kjer obstoje večrazrednice. Za pouk v kmetijskem prirodoznanstvu imamo že dosti lepo število usposobljenih moči.

Kjer pa to ni mogoče, tam naj se osnujejo mladinske organizacije, ki gredo tudi za tistim ciljem. Te organizacije se dajo prav dobro združevati tudi s kmetijsko-nadaljevalnimi šolami, v katerem slučaju so uspehi še toliko lepši.

Na vsak način je pa treba, da se lotimo nadaljne vzgoje naše mladine, ko odraste ljudski šoli, pa bodisi tem ali onim potom. S takim izvenšolskim delom bomo pomagali našemu ljudstvu do lažjega in boljšega napredka, zemlji domači pa do bolj razumnih, bolj vnetih in bolj zvestih delavcev.

Viljem Rohrman.

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen „Učiteljskemu domu v Mariboru“? Ko dajemo drugim, dajmo tudi sebi!

Neodrešena domovina.

— r Kdo naj uči v italijanskih šolah pri nas? Naš zunanji minister dr. Ninčić se je v Ženevi sestel s italijanskim državnim tajnikom Tostijem radi jadranskega spora. Jugoslovansko - italijanske sporazuma Italija ni podpisala, ker naša vlada ni ugodila italijanski zahtevi, da morajo biti na italijanskih šolah v naši državi učitelji — italijanski državljani. Dr. Ninčić je sprejel to stališče pogojno, ako bodo smeli v Juljski Benečiji poučevati učitelji — jugoslovanski podaniki.

Iz Jugoslavije.

— Ukinjenje delnega proračuna za prosveto v Sloveniji in tozadnega kredita o katerem smo poročali na uvodnem mestu v zadnji številki in v kateri zadevi je naše poverjenišvo UJU vložilo protest bo imelo nedogledne resne posledice. Prizadeto je pri tem učitelstvo vseh vrst in kategorij in tudi šolstvo, direktno in indirektno. O stvari izpregovorimo, ko definitivno doženemo vse razloge in krivdo tega postopanja, ki pomeni za napredek naše prosvete močen udarec in nazadovanje, in ko bo zavzelo vodstvo organizacije svoje stališče. Najmerodajnejši pa bo za nas glas čimširjih vrst učitelstva, ki bo sigurno izrekel najgorčenejšo obsodbo nad tem, da se krči in stiska ravno pri prosveti, v škodo naroda in države. Le trezna sodba in vsestranski prevdarek ima v takem slučaju uspeh in čimprej je obsodba tembolj uničevalen je nje uspeh. — Danes na že pribijemo, da nam ta najnovejši slučaj zopet kaže nujno upravičenost naše zahteve, da moramo čimprej dobiti referenta v ministrstvu prosvete iz naših vrst, ki bo poznal naše prosvetne prilike in jih bo znal čuvati tudi napram finančno-prosvetni politiki. V takem slučaju bi bil tako občuten poraz nemogoč, ali vsaj omiljen. Mi si ohranimo o tem vprašanju popolnoma — proste roke in svobodo besede!

— Anton Mant' n Slomšek. Šestdesetletnico spomina smrti Antona Martina Slomška je proslavilo tudi slovensko učitelstvo po vsej Sloveniji v šolah. Ne bomo govorili o velikih zaslugah, ki jih ima Slomšek za slovenski narod, ker so učitelstvu dovolj znane. Slomšek ima tudi velike zasluge za razvoj slovenskega narodnega šolstva in je njegovo tozadevno delovanje za tisto dobo velika zasluga in požrtvovalnost, tako da ga zgodovinar, ki bo hotel pravično razsoditi in opisati razvoj slovenskega narodnega šolstva ne bo mogel prezreti njegovega dela in

njegovega imena. Ob tej priliki se v Ponički zopet vzdali spominski ploščo ki jo je zla roka uničila. — Slava Slomškovega spomina in čast njegovim zaslugam!

— Uvrstitev strokovnega učiteljstva v službeno pragmatiko. (Nužni predlog našega poverjenišva za Glavno skupščino UJU v Sarajevu, dne 20. septembra t. l.) Podpisano poverjenišvo stavi za Glavno skupščino UJU sledeči predlog: »Glavni Odbor UJU se poziva, da se z vsotno zavzame za to, da bo v »Službeni pragmatiki za državne činovnike« unešeno tudi strokovno učiteljstvo gradjanskih šol in šol za gluhonemo, imbecilno in slepo deco, glede prejemkov svojemu strokovnemu izpitu odgovarjajoče in sicer naj se ozira na sledečo zahtevo tega učiteljstva: — Strokovno učiteljstvo, t. j. učiteljstvo gradjanskih šol in šol za slepo, imbecilno in gluhonemo deco, ki ima poseben strokovni izpit, naj se uvrsti za eno kategorijo višje od osnovnošolskega učiteljstva z zrelostnim izpitom, oziroma naj se mu v slučaju, da to ni mogoče, da poleg plače osnovnošolskega učiteljstva še 30% dodatek, ki je všteven v napredovanje in pokojnino. — Poleg tega naj se učiteljstvu na šolah za gluhonemo, imbecilne in slepe zaradi zelo napore in živčno izčrpane službe šteje 8 mesecev službe za 12 mesecev, kakor učiteljstvu na težjih eksponiranih krajih oziroma 2 službeni leti za 3 službena leta in sicer v napredovanje in pokojnino.«

— Referent za osnovno šolstvo v Sloveniji za ministrstvo prosvete v Beogradu. (Predlog našega poverjenišva na drž. skup. UJU v Sarajevu.) UJU pov. Ljubljana ponovno opozarja glavni odbor UJU, da izpolnje imenovanje in vpoklic referenta osnovnega šolstva za Slovenijo v ministrstvo prosvete v Beogradu, kar je zahteva Slovenskega učiteljstva že skozi 3 leta. Tozadevni sklep je bil storjen že na lanski in predlanski glavni skupščini ozir, kongresu od teh že sprejet, vendar do danes še ne realiziran. — Ponovno zahtevamo, da se ta sklep na glavni skupščini v Sarajevu sprejme in končno v interesu šolstva in učiteljstva v Sloveniji od glavnega odbora UJU izvede. — Pripominjamo, da je referent za srednje šole v Sloveniji že vpoklican v ministrstvo prosvete.

— Izprememba pravil UJU. (Predlog našega poverjenišva v Sarajevu, dne 20. sep. t. l.) Podpisano poverjenišvo predlaga, da se izpremene pravila UJU sledeče: Člen 19. naj se glasi: Pokrajinske skupščine se sestajajo vsako leto najdalje do 15. septembra. Poverjenišvo objavi pravočasno dnevni red, čas in kraj sestanka. — Ta skupščina sestoji iz: vseh članov poverjenišva z nadzornim odborom in drugimi funkcionarji poverjenišva, iz vseh predsednikov in iz voljenih delegatov okrajnih uč. društev, ki pripadajo temu poverjenišvu. Okrajna učiteljska društva izvolijo za pokrajinsko skupščino na vsakih 50 članov po enega delegata. Tej skupščini predsedava predsednik ali podpredsednik poverjenišva. — Člen 18. naj se glasi: Izvršni odbor sklicuje vsako leto najdalje do 1. novembra Glavno Skupščino Udruženja. Odrēja ji dnevni red, kraj in dan sestanka. Glavno Skupščino sestavljajo: Upravni odbor, vsi člani poverjenišva, njihovi nadzorni odbori, predsedniki sreskih društev, z jednim voljenim delegatom vsakega sreskega učiteljskega društva. Glavni skupščini predsedava predsednik ali podpredsednik Glavnega Odbora. Utemeljitev: Poverjenišvo smatra mesec september najprikladnejši za pokrajinske skupščine in mesec oktober za državne skupščine. Pokrajinske skupščine imajo po sedanjih pravilih to neparlamentarno hibo, da uprava preglašuje delegacijo. Ožji svet je smatral kot eksekutivno organizacijo, širji svet pa kot širšo upravo organizacijo. Če volj vsako sresko društvo samo po enega delegata, tedaj ostanejo delegati v manjšini proti ožjemu in širjemu svetu, torej uprava v vsakem slučaju preglašuje delegacijo. Tako nikdar ne pride prava volja pokrajinske skupščine in s tem učiteljstva do veljave, ker ga uprava majorizira. Iz tega vzroka predlaga poverjenišvo zvišanje članstva delegacije na pokrajinskih skupščinah. Odprava onih 10 delegatov za državno skupščino, ki jih volijo poverjenišva, utemeljuje poverje-

ništvo s tem, da itak voli vsako sresko društvo samo direktno po enega delegata za državno skupščino. Torej je teh 10 delegatov popolnoma nepotrebnih in finančno le obremenijo blagajno poverjenišva. Poverjenišvo je pa itak zastopano na državni skupščini po ožjem svetu in predsednikih sreskih društev.

— Ljubljanske tovariše in tovarišice opozarjamo. Da priredi dr. Fran Veber prof. modroslovja na ljubljanskem vseučilišču brezplačen kurz o psihologiji po eno uro na teden za učitelje, profesorje, slovstvenike, teologe i. dr. ljubitelje dušeslovja. Pričetek 1. oktobra (nedelja) ob 10. uri v pritličju ljubljanske realke. — Opozarjamo na tečaj in ugodno priliko, ki jo nudi univerz. prof. dr. Veber učiteljstvu. Toplo priporočamo poset tečaja.

— Učna knjiga: Gangl: Druga čitanka je pošla in je nieno drugo izdanje v delu. Drugo izdanje bo izšlo še pred Božičem. Tovarišem svetujemo, da se poslužujejo do tedaj Widrovega abecednika, po Božiču pa uvedejo v razred Ganglovo čitanko Lahko se pa uporablja namesto Ganglove čitanke tudi Černejeva Tretja čitanka.

— »Naša Otažbina«, list za opisivanje kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Vse tovariše in tovarišice, ki se zanimajo za Ferijalni Savez, potovanja po naši državi in spoznanje naše države v besedi in slikah posebej opozarjamo na ta list. List ima poseben oddelek »Ferijski Savez«, ki ga urejuje naš rojak dr. J. Novak, glavni poverjenik F. Saveza v Beogradu. Tudi učiteljstvo pripravlja vse potrebno za sodelovanje in pristop k Ferijalnemu Savezu in ima poverjenišvo UJU že tozadevno izdelan ves material. Namen »Naše Otažbine« je zblžanje in spoznavanje vseh naših jugoslovanskih krajev posebno z ozir na šolsko omladino in širše sloje. Ne samo za učiteljstvo, temveč tudi za odraslejšo šolsko mladino je zelo zanimiv. Posebej moramo omeniti, da prinaša list prvovrstne fotografične posnetke na finem satiniranem papirju kot prilogo listu (po 6—12 slik) tako, da jih šolska vodstva lahko s pridom uporabijo kot učilo za zemljepisni in zgodovinski pouk na svojih šolah, ker so slike popolnoma samostojne in prikladne za nalepljenje na karton ali v okvir in se da iz njih napraviti celo zbirko vseh znamenitejših krajev naše mlade in z lepoto obdarovane države.

— Darilo. Tukajšnji klub »Soča« je podaril osnovni deški šoli na Jesenicah 25 dinarjev za nakup potrebnih učil revnim učencem. Za ta velikodušni dar se vodstvo najtopleje zahvaljuje z željo da najde velikodušnost tega kluba še dosti posnemovalcev.

— Usposobljenostni izpit za pouk te- lovadbe na srednjih šolah in učiteljskih se vrši dne 30. oktobra t. l. pri izpraševalni komisiji v Zagrebu kamor je poslali prijave do 15. oktobra. Predpisi za izpit se dobijo pri Nakladi Šolskih knjig v Zagrebu Vodnikova ulica in veljajo 1 Din brez noštine.

— Usposobljenostne preizkušnje za občje ljudske in za meščanske šole se prično na drž. moškem učiteljskišču v Ljubljani dne 3. novembra 1922 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za priust k usposobljenostni preizkušnji se naj predložo po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala; kdor bi ne bil pripuščen se bo pravočasno obvestil. — Izpraševalna komisija za občje ljudske in za meščanske šole v Ljubljani.

— Dl Vurberg pri Ptuiu. Tukaj se je vršila poroka tovariša D. Hasla s tovarišico Anico Žiher. Istočasno se je poročila njena sestra Zora in sicer z gospodom dr. Fr. Suhadolnikom, okrajnim sodnikom. Da bi bilo srečno! Čestitamo tov. Žiher Franju, nadučitelju v pokoju, ki kot 73 letni učiteljski veteran čil in krepak opazuje srečo svojih hčerk.

— Tov. Jelena Čuček, poverjenica Slov. Šol. Maticice za št. Lenartski okraj in učiteljica v Sv. Rupertu v Slov. goricah, naj naznani svoj naslov Šol. Maticice v Ljubljani. »Proste vaje v slikah« je podpisani poslal za št. Lenartski okraj na šol. vodstvo v Sv. Rupert s prošnjo, da izroči pošiljatev g. poverjenici, knjige pa so prišle te dni nazaj z opazko »Nazaj, se ne sprejme!« — Istotako bi želel podpisani natačen naslov tov. Franca Kramerja, poverjenika za Mariborsko okoličico, ozir. naslov šole, na kateri službuje. — Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Maticice v Ljubljani, Komenskega ulica 8.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Maticice!“

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom »Učiteljske samopomočič«. V teh dneh smo razposlali članom položnice za štiri smrtne slučaje (77.—80.) z nakaznim zneskom Din 8.50. Tekom počitnic — v juliju in avgustu — so umrli člani Franc Zopf, Vinko Klančič, Leopold Božič in Mileva Stanković. Pri zakonskih parih dobi položnico samo eden z dvojnimi zneskom. Zamudnikom se je prištel še zaostali dolg. Prosimo da vplačajo na te položnice in ne na stare. Pristojbine za 77.—80. smr. slučaj plačajo vsi člani, ki so bili v društvo sprejeti pred 1. julijem 1922. Prosimo skorajšnjih rešitev!

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v soboto dne 7. oktobra 1922 ob 10. uri dopoldne v šolskem posloju v Radomljah, Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Deška ročna dela predava tovariš Blagajne iz Ljubljane. 3. Določitev kraja prihodnjega zborovanja. 4. Slučajnosti. Udeležba je obvezna, pismena opravičila naj se pošljejo tovarišu predsedniku Tomo Petrovcu, nadučitelju v Jaršah pri Domžalah.

+ DRUŠTVO UČITELJEV IN ŠOLSKIH PRIJATELJEV ZA OKRAJ LJUBLJANSKE OKOLICE zboruje dne 7. 10. 1922. ob 9. uri dop. na Vrhniki v šoli. Dnevni red je: 1. Otvoritev. 2. Vzgoja mladine v narodno-državnem duhu. Poroča tovariš Frančišek Trošt iz D. M. Polje. 3. Pokrajinsko zborovanje UJU na Bledu, poroča tovariš Josip Gole iz Šmartna pod Šmarno goro. 4. Državno zborovanje UJU v Sarajevu, poroča tovariš Ant. Urbančič iz Horjula. 5. Društvene zadeve. 6. Slučajnosti. — Po zborovanju je izlet k sv. Trojici. Opoldne skupno kosilo v »Mantovi«. Po kosilu je izlet k izvirkom Ljubljane. Ob 5. uri popoldne odhod v Ljubljano. Kdor se udeleži skupnega obeda, naj to gotovo sporoči tri dni prej tovarišu Iv. Michlerju na Vrhniko. Pele se bodo iz Aljaževe pesmarice I. del št. 50., 52., 56., 62., 63., 64. Zdravo! J. Žirovnik, t. č. predsednik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ in ptujski okraj ima v soboto 7. vinotoka ob 14. uri v ptujski Mladki odborovo sejo po sledečem vzporedju: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Sestava društvenega poslovnika. — Poročevalci: tov. Majcen Praprotnik in Šeligova. 3. Dnevni red novemberskega zborovanja in slučajnosti. Razven odbornikov se kaže seji vljudno vabijo vsi člani(ice), ki hočejo sodelovati pri sestavi društvenega poslovnika. — Do 6. vinotoka naj prijavijo tov. (ice), ki žele meseca novembra pri zborovanju predavati, svoje teme. — Janko Lešnik, t. č. predsednik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje dne 12. oktobra t. l. v Mariboru v mali dvorani »Narodnega doma« ob 10. uri predpoldan po sledečem sporedju: A. Poročilo predsednika. B. Poročilo o pokrajinski skupščini na Bledu. (Tov. Mar. Goddec.) C. Srbsko pesništvo. (Tov. Anton Skala.) Č. Predlogi. Udeležba je za vse članstvo obveznost! — Blagajničar nužno prosil, da vsak član-ica društva poravnata čimprej članarino za zadnje četrtletje, ker se mora obračunati z glavnim blagajničarjem. — A. Spreitz t. č. predsednik.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 1818.

RAZPIS.

Vsled ukaza višjega šolskega sveta z dne 14./9. 1922 št. 11513 razpisujem nadučiteljske službe na petrazrednih osnovnih šolah v št. Jerneju in v Tržišču ter na trirazredni osnovni šoli na Čatežu.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do 16./10. 1922.

Okrajni šolski svet
v Krškem, dne 18./9. 1922.
Predsednik: P. Svetec, l. r.